

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 30.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

de sanguinem Domini, non sit edere, & bibere. Aliud aliquid necesse est esse. Id autem esse credere interpretatur, ideo negant incredulos manducare corpus Domini. V. re igitur manducare corpus est ita manducare, ut credendo manduces. Sensus igitur Christi est, iuxta Calvinistas. Edite, bibite, Hoc est credite.

VERSUS 29.

Dico autem vobis non bibam amodò de hoc genimine vitis usque in diem illum, cum illud bibam vobiscum novum in regno patris mei.

QVÆSTIO I.

Quod genimen vitis?

§. 1. Illa verba etiam etiam opportuna visa sunt Caluinianis. Nam genimen vitis, seu γέννημα appellat volunt, vinum Eucharisticum, ex τὸν Ex hoc. Post verba igitur pronuntiata adhuc erat genimen, sicut Luca est generatio vitis, id est, vinum. Manifestum igitur vinum, nulla igitur transubstantiatio.

Respondeo. Veterum aliquorum esse sententiam. Hoc ipso quod vocat Christus genimen vitis veritatem sanguinis sui comprobare. Christus enim vitis est. Sanguis eius est liquor.

Maldonatus, Franciscus Lucas, alijque non modo negant, de sanguine sermonem esse, verum etiam probant. Ante Eucharistiam verba Christi pronuntiata, quamvis à Matthæo non suo ordine ad finem cœnæ recitentur. Lucas certe in principio cœnæ collocat: & duos esse datos calices ostendit. c. 23. v. 15. 16. 17. 18. 19. Et aut illis, desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum, antequam patiar, dico enim vobis quia ex hoc non manducabo illud, donec impleatur in regno Dei, & accepto calice gratias egit, accipite & dividite inter vos. dico enim vobis quod non bibam de generatione vitis, donec regnum Dei veniat, & accepto pane gratias egit, & fregit, & dedit eis dicens. Hoc est corpus meum, &c. similiter & calicem postquam cenavit &c.

Quin optime quadrate Beza ipse testatur, nec de solo vino, sed de pascha loquitur Dominus. Christus quidem post resurrectionem cum illis edit, & bibit, sed non familiari convivio, nec ad corporis sustentationem, sed veritatem carnis probandam. In regno patris novum pascha, novum vinum bibiturus pollicetur, noto regni illius elogio, quo convivio, & hilaritibus comparatur. Vide. Tirelman. Ians. quamvis ad resurrectionem referri malint alij.

VERSUS 30.

Et Hymno dicto exierunt in montem Oliueti.

QVÆSTIO II.

Quis Hymnus?

§. 1. Τὸν αὐτὸν, postquam Hymnum dixissent. Alij conlitteram Iudeis gratiarum actionem, alij proprium à Christo compositum Hymnum, nonnulli aliquem de Psalmis. Verbi gratia, 112. aut alios. Totares ex coniecturis pendet. Hoc documentum dare voluit, post mensam Deo de beneficio gratias agendas esse, tanquam bonorum omnium auctori. Hymnus est, quod vel canitur, vel dicitur in Dei honorem. Tam prola

Adami Canzen in Evang. Tom. II

& soluta oratione, quam ligata. Hinc apud Gentiles etiam hymnorum usus in falorum deorum cultu. Quare de re videre licet Cœlum I. 7. antiq. c. 5. & l. 5. c. 3. & l. Auctor 11. c. 19. ubi primus Apollini hymnus dictus ab Olone Hymnorum dicitur.

ὡδὴν τ' ἐγένετο πῶς τ' ὁ Φοβόσιος πρὸς Φάτας.
πρῶτον τ' ἀρχαίων ἐπὶ τὸν τέκτονα τ' αἰδοῖα.

Olen fuit primus Phœbi propheta,

Primumque veteribus verbum concinnavit Canticum.

Cecinerintne, an sine cantu dixerint hymnum mihi incertum est, & in utramque partem rationes parum validæ. ὑμνήσεν est hymnum recitare, laudare. Syrum quod hoc loco ponitur, שַׁבְּחָהּ schabbehu, significat dñm laudare. Dan. 1. 25. & 4. 3. & 5. 4. Psalm. 62. 4. Eccl. 4. 2. Etiam gloriari, καυχᾶσθαι. 1. Par. 16. 35. καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἀνέσει σ. & Psalm. 105. 46. ταύτην καυχᾶσθαι ἐν τῇ ἀνέσει σ. gloriari in laude tua. Quæ omnia, & loquentis & canentis esse possunt. In montem Oliueti abeunt, ut passionis Dominus offerret, Facile enim alium in locum proficisci licuit.

VERSUS 31.

Tunc dicit illis Iesus: Omnes vos scandalum patiemini in me in ista nocte. Scriptum est enim: Percutiam pastorem, & dispergentur oves gregis.

QVÆSTIO I.

Quomodo scandalum prædicat?

§. 1. Σκανδαλίζετε ἐν ἐμοί. Scandalum patiemini, in me impingetis: quidam, amittendo fidem, interpretantur, verum rectius de humano timore, quo cum deseruerunt intelligitur. Nam Ioan. 16. 31. Modo creditis? Ecce venit hora, & iam venit, ut dispergami vniquisque in propria, & me solum relinquantis.

Non prædicat infidelitatem, sed fugam, & formidinem. Humano enim timore eum deseruerunt, sicut & Petrus negavit se nosse eum, cum tamen certissime nosset, fidem tenuit, sed infirmitate victus tentationi succubuit. Si tamen existimant eorum aliquis Christum vi pati, nec posse hostium viribus esse superiorem sine dubio fidem amiserunt. Id videtur existimasse D. Augustinus, in 1. Ioan. 16. 31.

Non enim ait, quando comprehensus, tantummodo carne sua carnem eius, verum etiam mente reliquerunt fidem. Ad hoc pertinet quod ait, Modo creditis &c. tanquam diceret, tunc ita turbabimini, ut etiam quod modo creditis, relinquantis. Venerunt enim ad tantam desperationem, & sua pristina fidei ut ita dixerim mortem quantæ apparuit in illo Cleopha, qui post eius resurrectionem cum illo seloqui hesitans, & quid ei contingeret narrans: Nos inquit sperabamus quod ipse fuisset redempturus Israel. Ecce quomodo eum reliquerant, deserendo etiam ipsam fidem, qua in eum ante crediderant.

§. 2. Nec ipsa Prophetæ prædictio aliud indicat, quam desertionem, Zach. 13. c. 7. In Zacharia est. Frangite super pastorem meum, & super virum proximum meum, & dixit Dominus exercituum. Percute pastorem, & dispergentur oves. γreges. Syrus, oves gregis ipsius. Christus sensum Prophetæ reddidit. Non enim impetio Dei Christus occisus est, si occidentes spectes, sed Prophetia verbis imperatiis exponitur, ut appareat, Deo permittente, id factum esse. Cetera in Zacharia explicanda sunt.

VERSUS

ΥΥ 2